

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 336. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357797712/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

over Fichtes Jeg), og som strækker sig gennem næsten alle Hoffmanns Fortællinger for at naa sit Højdepunkt i hans Hovedværk *Elixir des Ténfels*. Man finder det overalt hos Romantikerne, hos Kleist i *Amphitryon*, hos Achim v. Arnim i *Die beiden Waldemar*, hos Chamisso i Digtet *Erscheinung*, hos Brentano, spøgende behandlet, i *Die mehreren Wehmüller*. For E. T. A. Hoffmann er Jeget kun en Maske over en anden Maske, og han morer sig med at skalle disse Masker af. Hvad vi saa antydet hos Roquairol, er udført hos ham.

Hoffmanns Levned giver Nøglen til den særegne Manér, som den romantiske Selvfordobling antog hos ham. Han blev født 1776 i Königsberg som Søn af Forældre, der levede i et usandt-drægtigt, snart opløst Ægteskab. Moderen stammede fra en Familie, i hvilken der herskede den pinligste Kærlighed til Orden og den strengeste Sømmelighedsfølelse med Hensyn til alle ydre Former; Faderen var ligesaa uregelmæssig som aandrig og havde uordelige Tilbøjeligheder, der var hans Svigerforældres Familie en Gru. Tidligt mistede Theodor Hoffmann sin Moder, og en Onkels pedantisk strenge Opdragelse gjorde de kun sjældent mulige Udbrud af den geniale Drengs Luner des mere vilde og gale. Han gav sig Luft i sære musikalske Kompositioner, men fremfor Alt i højst talentfulde Karikaturtegninger. Saa begyndte han at studere Jus som Brødstudium og syslede ved Siden deraf ivrigt med Musiken. Tidligt stod han i et lidenskabeligt Kærlighedsforhold til en ung gift Kone. Han elskede hende med et Sværmeri, der nær havde gjort ham forrykt i Hovedet, og stod i Begreb med at ligge fuldstændigt under for sine Sindsbevægelser, da han, tyve Aar gammel, rev sig løs ved at forlade sin Fædreneby.

Snart derefter blev han ansat i Posen, hvor den Vildskab i Fornøjelser og Udsvævelser, som herskede i Datidens Polen, rev ham ganske med sig og væsenligt forandrede hans Karakter. Fra Posen blev han — betegnende nok fordi han i sine Karikaturer havde givet en af sine højeste Foresatte til Pris for Latteren — forflyttet til Plozk, hvor han atter tog sig noget sammen. Efter faa Aars Forløb fik han (1804) en Ansættelse som Regeringsraad i det dengang præjsiske Varsjov. Det brogede og rige Liv i Varsjov, der var hovedstadsagtigt og tillige ganske fremmedartet for en Tysker, har givet Hoffmann hans endelige Præg som Skribent. Meget af det Gale og Besynderlige i hans Forfatter-skab lader sig føre tilbage til Varsjover Livslysten og Ubundet-